

Тивончук О.І.,
к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та аналізу,
Національний університет «Львівська політехніка»
(м. Львів),
Пилипенко Л.М.,
д.е.н., доцент,
професор кафедри обліку та аналізу,
Національний університет «Львівська політехніка»
(м. Львів)

РЕЙТИНГИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЩОДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІКИ

З метою забезпечення довготермінової дохідності інвестицій та ефективного управління ризиками інвестори при прийнятті інвестиційних рішень все частіше враховують фактори, які належать до екологічної (Environmental) й соціальної (Social) сфери, а також до сфери корпоративного управління (Governance). Так, результати опитування 162 керівників інвестиційних фондів з 35 країн світу, проведеного компанією PwC у 2019 р. [1], показали, що 91% опитаних респондентів вже впровадили або планують в найближчому майбутньому впроваджувати політику відповідального інвестування, яка передбачає врахування критеріїв сталого розвитку (ESG) в процесі прийняття рішень. При цьому одним із важливих джерел інформації для проведення інвестиційного аналізу є дані рейтингових агентств.

У світі понад сто різноманітних агентств проводять аналіз результативності підприємств щодо впровадження в стратегію діяльності та бізнес-процеси кращих практик у сфері екології, соціальної політики та управління, оцінюють відповідність їхньої внутрішньої політики та діяльності принципам сталого розвитку. Можна виокремити агентства: які працюють на регіональному або глобальному рівні; агентства, рейтинги та індекси яких стосуються певної сфери (наприклад, вплив на зміну клімату) або є інтегрованими. Деякі рейтинги базуються виключно на нефінансовій інформації, тоді як інші поєднують фінансові та нефінансові дані з метою оцінювання сталого розвитку підприємства та його здатності створювати вартість у довготерміновій перспективі. Варто зазначити, що рейтингові агентства також істотно відрізняються за рівнем прозорості інформації, яку вони презентують. Не всі компанії розкривають деталі методики формування своїх рейтингів, докладний перелік та методи розрахунку показників у їхній основі.

Якість ESG-рейтингів або рейтингів сталого розвитку визначається, зокрема, такими факторами, як достовірність, надійність джерел аналізованих даних; коректність і адекватність використовуваної методики; досвід і

компетентність розробників рейтингів; залучення у процес оцінювання широкого кола стейкхолдерів тощо. За оцінками однієї з провідних британських консалтингових фірм «SustainAbility» найвищою якістю характеризуються рейтинги сталого розвитку інвестиційної компанії «RobecoSAM» (Швейцарія), ESG-рейтинги агентства «MSCI» (Morgan Stanley Capital International), рейтинги у сфері клімату, лісів і водних ресурсів організації «CDP» (Carbon Disclosure Project), рейтинги ESG-ризиків міжнародного агентства «Sustainalytics», рейтинг корпоративної відповідальності «ISS-Oekom», ESG-рейтинги «FTSE Russell» – аналітичного підрозділу Лондонської фондової біржі, рейтинги розкриття ESG-інформації агентства «Bloomberg» тощо [2, с. 15].

В Україні перший професійний ESG-рейтинг «Sustainable Ukraine», який базується на методології консалтингової компанії «Premier Business Consulting&Communications», був представлений наприкінці 2019 р. Цей рейтинг оцінює якість корпоративного управління за критеріями сталого розвитку 50-ти найбільших (за обсягом сплачених податків у 2018 р.) підприємств України за 20 підрозділами, які об'єднані у 4 сфери для аналізу: фінансово-економічна, соціальна, екологічна та сфера корпоративного управління. Ці сфери в подальшому поділяють на області (від 3 до 8), які характеризуються відповідними індикаторами. Кожна область має різну питому вагу в інтегральному показнику підприємства залежно від галузі, до якої воно належить. За результатами проведеного оцінювання найвищий рівень корпоративної стійкості «AAA» присвоєно ДП «НАЕК «Енергоатом». Дуже високий рівень корпоративної стійкості «AA» здобули ПрАТ «Укргідроенерго», ТОВ «Кернел» та ІП «Кока Кола Беверіджиз Україна Лімітед» [3].

Незважаючи на існуючі недоліки та обмеження, ESG-рейтинги є важливим елементом інформаційного забезпечення сталого розвитку. Подальший розвиток національних ESG-рейтингів, а також оцінювання українських підприємств міжнародними рейтинговими агентствами сприятиме зростанню довіри інвесторів, споживачів та інших стейкхолдерів, зорієнтованих на роботу з підприємствами, діяльність яких відповідає принципам сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Older and wiser: Is responsible investment coming of age? Private Equity Responsible Investment Survey 2019 [Електронний ресурс]. – PwC, 2019. – 24 р. – Режим доступу: <https://www.pwc.com/gx/en/services/sustainability/assets/pwc-private-equity-responsible-investment-survey-2019.pdf>.

2. Rate the Raters 2019: Expert Views on ESG Ratings [Електронний ресурс]. – SustainAbility, 2019. – 39 р. – Режим доступу: <https://sustainability.com/wp-content/uploads/2019/02/SA-RateTheRaters-2019-1.pdf>.

3. Sustainable Ukraine. – Режим доступу: <https://sustainableukraine.com/ua/about.html>.